

М. Б. Заблоцький

Децентралізація і регулювання рівноваги і стабілізації економіки регіону (на прикладі Львівської області)

Розглядаються проблеми розбалансованості економіки регіонів України і методологічні підходи до становлення їх рівноваги, стабілізації і зростання. Обґрунтовано принципи децентралізації управління і регулювання рівноваги регіональної економіки органами місцевої влади на засадах функціонування ринкової економіки. В основі моделі рівноваги економіки і функцій основних регуляторів області представлено обласний попит на гроші й обласну пропозицію натурального продукту як ключові параметри рівняння збалансованої економіки. На прикладі Львівської області здійснено оцінку динаміки обсягів попиту на гроші і пропозиції натурального продукту та розрахунок реальних параметрів розбалансованої економіки області. Запропоновано організаційно-управлінські та фінансово-інвестиційні заходи стабілізації економіки. Представлено механізм зміни показників моделі в процесі зниження відсоткової ставки і зростання оборотності грошей і їх вплив на стабілізацію цін у процесі досягнення граничної норми накопичення інвестицій.

Ключові слова: децентралізація, регіональна економіка, попит на гроші, пропозиція натурального продукту, рівновага економіки, відсоткова ставка, оборотність грошей, норма накопичення.

Курс українського уряду на децентралізацію управління економікою і передачу значних регулятивних повноважень органам управління населених пунктів і адміністративних територій є актуальним і потребує докорінної перебудови у бік ринкового мислення місцевих чиновників для здійснення фінансових, інвестиційних і виробничих реформ. Децентралізація управління економікою цілком вписується у «Стратегію-2020», анонсовану Президентом України і має ґрунтуватися як на загальних принципах функціонування ринкової економіки [1, с. 32-36], так і на результатах досліджень сучасної української регіоналістики.

Актуальність децентралізації і регулювання рівноваги та стабілізації економіки регіонів викликана необхідністю активізації інвестиційної діяльності в регіонах задля зростання виробництва власного натурального продукту, експорту, зниження цін, дефіциту бюджетів і стабілізації валютних курсів. У зв'язку з воєнними діями у промислових областях на сході України, як зазначає уряд, близько 20% промислового потенціалу не забезпечує реального ВВП і доходу до бюджетів. Інфляційні процеси посилюються у 2014 р., на 2015 р. інфляція очікується на рівні 25-27%, зовнішній борг може зрости з 70 до 100-110 млрд дол. США. На початок 2015 р. активізувалися спекулятивні операції на валютному сегменті фінансового ринку.

Українські адміністративні регіони отримали не лише повноваження формувати програми і плани розвитку своїх територій, а й відповідні податкові джерела надходжень до бюджетів для фінансування проектів такого розвитку. Проте стереотипи мислення, що сформувалися і домінують у місцевих чиновників ще з часів директивної управлінської системи, не дозволяють їм без застережень сприймати радикальні регулятивні новації з боку уряду, оскільки поряд з передачею їм фінансово-виробничих ініціатив передається й відповідальність за стан справ у фінансах і виробництві регіону.

Наявність ліберально-централізованої і відсутність балансової регулятивної системи управління та регулювання за принципами ринкової економіки [3, с. 132-147] в Україні, її регіонах, у тому числі у Львівській області, призвела до формування необґрунтованих пріоритетів розвитку, напрямів здійснення інвестицій, концепцій формування бюджетів, руху грошових і товарних потоків, багатьох інших помилкових рішень з боку обласних управлінських відомств. Як наслідок, у сфері грошово-товарного обігу, зокрема у Львівській області, нагромаджуються негативні процеси і їх тенденції: інфляція, тіньова

економіка, корупція, несанкціоноване привласнення бюджетних коштів, низька продуктивність і ефективність праці та капіталу, дефіцит бюджетів усіх рівнів. Практично у занепаді розвинені ще у період «Львівського раднаргоспу» (кінець 50-х – початку 60-х років ХХ ст.) машинобудування, легка промисловість, деревообробна галузь, виробництво будматеріалів тощо, десятки тисяч безробітних Львівщини стали заробітчанами у чужих країнах. Проте бурхливими темпами розвинулася торгівля імпортом товаром, спекуляція валютою у банківській сфері, що викликає зростання цін і зниження рівня життя людей.

Варто відзначити, що децентралізація управління і передача повноважень регіонам щодо автономного формування бюджетів і програм їх розвитку обґрунтовується українськими дослідниками ще з початків 90-х років, особливо вченими Інституту регіональних досліджень НАН України. Зокрема, методологічні аспекти регіональної політики на рубежі ХХ-ХХІ ст. з погляду нових пріоритетів узагальнені у монографії академіка М. І. Долішнього [2], економічні трансформації наприкінці ХХ ст. – у монографії академіка І. І. Лукінова [8], трансформаційні процеси у промислових територіальних системах України – у монографії В. І. Захарченка [4] та багато інших. Проте розбалансований стан економіки, зокрема Львівської області, інших регіонів і України загалом потребує конкретизації методологічних підходів щодо активізації регулятивних ініціатив розвитку області в умовах реальної децентралізації.

Метою статті є обґрунтувати: а) принципи децентралізації, ринкової трансформації і моделі рівноваги економіки та функції основних регуляторів Львівської області; б) ключові факторно-результуючі змінні моделі економіки і їх динаміка у Львівській області; в) регулятивні заходи рівноваги та стабілізації ринків і економіки Львівської області.

Основними принципами децентралізації управління економікою є: *по-перше*, передача частини управлінських фінансово-виробничих повноважень від центру до регіону; *по-друге*, прийняття регіоном на себе функцій мобілізації грошових коштів для зведення балансу доходів з витратами; *по-третє*, здійснення інвестицій у сфері економіки регіону для оптимізації пропорцій виробництва продукту, доходів і споживання. Наведені принципи децентралізації мають узгоджуватися з принципами функціонування ринкової економіки. Йдеться насамперед про надання пріоритетів: а) економічній свободі організації підприємництва з виробництва натурального продукту та послуг задля зростання робочих місць і створення власного продукту для внутрішнього споживання та експорту; б) домінуванню приватної власності і приватної ініціативи в організації виробництва натурального продукту та послуг і їх реалізації; в) розширенню конкуренції і звуженню монополізації; г) прозорому рухові грошових і товарних потоків і цілеспрямованому використанню інвестицій і зайнятості; д) зростанню продуктивності праці, інвестованого капіталу та ефективності (зниження затратності) виробництва одиниці продукту; е) зниженню бюджетних витрат, ущільненню управлінських функцій і ліквідації баластових структур; є) передбачуваній політиці центральної і регіональної влади.

В основі моделей рівноваги економіки [7, с. 13-18] і функцій основних регуляторів області є: *по-перше*, обласний попит на гроші M , і, *по-друге*, обласна пропозиція натурального (фізичного) продукту Q . Теорія рівноваги економіки стверджує, що емісію готівки (грошову пропозицію) здійснює Національний банк України пропорційно до рівня і динаміки виробництва натурального продукту. Якщо кількість натурального продукту з ціною одиниці продукту p в Україні прийняти за 100%, то й грошова пропозиція для обігу продукту з ціною p становитиме 100%. Якщо частка Львівської області у випуску продукту в Україні, наприклад 3,5%, то й грошова пропозиція для його обігу в регіоні становитиме 3,5% від грошової маси в Україні. Якщо частка продукту 1,5%, то й частка грошей має бути 1,5% для його обігу. Суб'єктами регулювання попиту на гроші

і пропозиції продукту є Львівська обласна державна адміністрація і Львівська обласна рада. Їхні функції як основних регуляторів у Львівській області зводяться до узгодження обсягів і руху в часі грошей і натурального продукту, забезпечення стабілізації і рівноваги фінансового та товарного ринків і економіки загалом, результатом чого має стати баланс самодостатнього доходу області M , витрат області M/p , де p – ціна одиниці продукту, і реального споживання продукту в області $Q=M/p$, тобто $M=M/p=Q$. Це означає, що попит на гроші визначається обсягом створеного натурального продукту:

а) Львівська обласна державна адміністрація регулює оцінку виробничого потенціалу, його структуру за галузями, інвестиції, обсяг виробництва, споживання та експорту;

б) Львівська обласна рада регулює на основі чинного законодавства відносини власності, розподіл усіх видів ресурсів, формування бюджетів, програм і планів розвитку області.

Напрями модернізації механізмів реалізації державної політики регіонального розвитку [6, с. 52-61], особливо щодо її децентралізації, мають стосуватися насамперед ринкової переорієнтації взаємодії органів місцевої влади. Пріоритети регулятивної взаємодії органів влади області визначаються станом фінансового ринку $Kp=vM$, де K – кількість фінансово-інвестиційного капіталу в області, p – ціна одиниці капіталу (відсоткові ставки, курси акцій, валюти), M – сума грошей для обігу капіталу, v – коефіцієнт оборотності грошей, а також товарного ринку $Qp = vM$, де Q – кількість натурального продукту на ринку області (власного та імпортного), p – ціна одиниці продукту, M – грошовий дохід споживачів області, v – оборотність грошового доходу. Під контролем обласних регуляторів мають бути ключові фінансово-виробничі процеси: а) функція інвестування $K=F(M, p, 1/p)$, яка виражає емісію цінних паперів $Kp = M$ підприємств-емітентів області, придбання кредитів $K=M / p$ і валюти, купівлю реальних технічних засобів і технологій і їх впровадження; б) виробнича функція $Q=aF(K, L, t)$, де Q – кількість створеного натурального продукту в області, K – кількість інвестованого основного капіталу, L – кількість зайнятої праці в економіці області, t – час праці і виробництва. Виражає продуктивність праці зайнятих за одиницю часу $q=Q/L$ та трудомісткість виробництва одиниці продукції $l=L/Q$ або матеріало-, енергомісткість тощо. Результатом регулятивних дій Львівської облдержадміністрації і Львівської облради є: а) кількість і вартість виробленого в області продукту Qp , що є обласною пропозицією; б) обсяг грошового доходу M , що є обласним попитом; в) платоспроможність підприємств, населення і бюджетних установ області при ціні $p = M/Q$ і рівні споживання $Q=M / p$. Зворотний вплив обсягу грошового доходу області на активізацію фінансового ринку $Kp=vM$, функцію інвестування $K=F(M, p, 1/p)$ і виробничу функцію $Qp=aF(k, l, t)$, де a – рівень технологій на цей момент, здійснюється через розподіл обласного доходу: $M=M(C)+M(G)+M(K)+M(NX)$, де доходи, витрати і заощадження $M(C)$ – домашніх господарств, $M(G)$ – бюджетів області, $M(K)$ – обласні інвестиції, $M(NX)$ – чистий експорт ($NX=E-I$, де E – експорт з області, I – імпорт в область).

Інформаційною базою для регуляторів області є ключові факторно-результуючі змінні моделі економіки області $Qp=vM$ і її динамічної форми $I_Q \times i_p = i_v \times I_M$, де I_Q – індекс фізичного обсягу продукту, i_p – індекс ціни одиниці продукту, i_v – індекс оборотності грошей, I_M – індекс обсягу грошового доходу в області. Для оцінки стану економіки Львівської області нами взято часові ряди за 2005-2013 рр.: а) індексів фізичного обсягу валової доданої вартості – I_Q ; б) індексів споживчих цін, цін виробників промислової продукції, цін реалізації продукції сільськогосподарськими підприємствами, цін на будівельно-монтажні роботи – i_p ; в) індексів грошових сум для обороту випуску і валової доданої вартості у Львівській області за їх часткою у випуску і ВВП України з коефіцієнтами в середньому 0,0358 або 3,58% [10, с. 43; 11, с. 33] та відношення грошової суми

Таблиця 1

Динаміка обсягу попиту на гроші і пропозиції натурального продукту в економіці
Львівської області до попереднього року

Роки	$I_Q \cdot i_p$		$i_v \cdot I_M$	
	Індекс пропозиції фізичного обсягу продукту I_Q , %	Індекс ціни одиниці продукту i_p , %	Індекс коефіцієнта оборотності грошей i_v , %	Індекс попиту на гроші I_M , %
2005	0,973	1,1597	0,943	1,455
2006	1,080	1,1120	0,915	1,356
2007	1,067	1,2335	0,875	1,517
2008	1,000	1,2657	1,006	1,254
2009	0,906	1,1005	0,959	1,080
2010	1,015	1,1902	1,027	1,123
2011	1,080	1,1500	1,050	1,156
2012	1,021	1,0622	0,957	1,202
2013	1,002	1,1229	0,933	1,261
Середньорічне зростання	1,016	1,1551	0,966	1,267

Побудовано на основі: Статистичний щорічник Львівської області за 2013 рік: розділи «Валовий регіональний продукт» і «Ціни і тарифи» [10, с. 43, 57]; Статистичний щорічник України за 2012 р.: розділи «Національні рахунки» та «Фінанси і кредит» [11, с. 33, 59]; Національні рахунки. Статистична інформація: дані офіційного сайту Державної служби статистики України. – Режим доступу : <http://www.ukrstat.gov.ua>

наступного року до попереднього – I_M ; г) індексів оборотності грошей як відношення коефіцієнта оборотності грошей $v = Qp/M$ наступного року до попереднього – i_v . У результаті отримана система фактичних індексів динаміки ключових факторно-результуючих змінних ринків і економіки Львівської області (табл. 1).

Отримані середньорічні індекси факторно-результуючих змінних дають можливість представити фактичний стан економіки Львівської області у формі моделі:

$$1,016 I_Q \times 1,1551 i_p : 0,966 i_v \times 1,267 I_M$$

Модель характеризує високий рівень розбалансованості фінансового, товарного ринків і економіки, яка супроводжується високим зростанням цін – 15,5% щорічно, попитом на гроші – 26,7%, через дуже низький темп приросту фізичного обсягу продукту у виробничих галузях економіки області –1,6%. Щорічне зниження оборотності грошей на 3,4% (1,000-0,966) свідчить про зниження купівельної спроможності населення, кредитоспроможності підприємств, викликаной низькими доходами населення і прибутками підприємств і високим рівнем інфляції. Приріст в обігу грошової маси приносить не реальні, а інфляційні доходи і прибутки. Враховуючи вище зазначені аргументи, динаміку економіки Львівської області можна представити нерівністю: $I_Q < I_M < I_M/i_p$, що не відповідає вимогам рівноваги економіки: $I_M = I_M/i_p = I_Q$.

Стабілізувати економіку Львівської області необхідно вектором зростання інвестиційної привабливості регіону [5, с. 3-11] або незмінного темпу приросту фізичного обсягу продукту I_Q і одночасним пропорційним зниженням приросту грошової маси I_M , що викликає зниження темпів приросту ціни i_p до стану рівноваги. Стабілізацію доцільно здійснювати шляхом: а) зростання продуктивності праці і капіталу у формі виробництва фізичного обсягу продукту за одиницю робочого часу і зниження імпорту товарів на ринку області; б) зниження норми матеріальних і трудових затрат, собівартості продукції загалом і зростання норми валового прибутку (амортизація + чистий прибуток) в ціні одиниці продукції.

Для стабілізації економіки Львівської області її регуляторам насамперед необхідно забезпечити:

- організаційно-управлінські передумови активізації виробничих векторів продуктивності й ефективності економіки, тобто упорядкування інституційних умов щодо мобілізації живої праці, основного та оборотного капіталу для здійснення програм і планів зростання виробництва продукту і зниження виробничих затрат; йдеться про упорядкування відносин властивості та обґрунтування пріоритетного розвитку тих галузей економіки області і їх провідних підприємств, які спроможні у найкоротші терміни освоїти інвестиції, нові технології, види продукції і забезпечити зростання продуктивності й ефективності виробництва;
- фінансові та інноваційно-інвестиційні заходи активізації продуктивності й ефективності економіки: а) фінансові стосуються бюджетних обмежень і скасування видатків на утримання непродуктивних управлінських підрозділів і ущільнення управлінських функцій між підрозділами, які здатні їх виконувати; зниження зайнятості у системі державного та місцевого управління: у 2005 р. було зайнято 56,3 тис. ос., у 2011 р. – 59,4 тис. ос.; б) інвестиційні – отримання статусу «пріоритетного розвитку» області з преференціями пільгового кредитування і оподаткування терміном на 10-20 років; створення інноваційно-інвестиційного фонду Львівської області за рахунок амортизації основного капіталу підприємств і частини їх чистого прибутку; створення інноваційно-інвестиційного банку (фонду) з доходів і переказів заробітчан Львівської області (щонайменше 0,4-0,8 млрд дол. США в рік) за підтримки Національного банку та гарантії уряду України з пріоритетом їх реалізації і розвитку ними виробничого підприємництва з умовами пільгового кредитування і оподаткування. Є й інші шляхи залучення коштів [9, с. 131-134].

Сутність регулювання зводиться до зниження для виробничих підприємств відсоткової ставки $p \downarrow$, що викличе зростання оборотності грошей $\uparrow v$ за незмінної кількості в обігу грошей M і швидке зростання фінансових інвестицій $\uparrow K = \uparrow v \overline{M} / p \downarrow$. Фінансові інвестиції будуть реалізовані у реальні $K = K(M, p, 1/p)$, а зростання реальних інвестицій забезпечить щорічний незмінний приріст фізичного продукту I_Q , зниження приросту грошей I_M і зниження приросту цін (табл. 2).

Процес зниження відсоткової ставки, або ж норми відсотка на гроші, демонструє ефект зниження приросту потреби в додатковому прирості грошей і відповідно зниження приросту цін. Водночас зберігається приріст виробництва продукту,

Таблиця 2

Механізм зміни показників моделі в процесі зниження відсоткової ставки і зростання оборотності грошей в економіці Львівської області

Роки реформ	Індекс зростання фізичного обсягу продукту I_Q , % постійне	Коефіцієнт зростання оборотності грошей на один пункт i_v	Коефіцієнт зниження приросту грошей на один пункт $i_M = I - i_v$	Індекс фактичного зниження приросту грошей $I_{Mn} = i_{Mn} \cdot I_M / i_{M1}$, %	Індекс фактичного зниження приросту цін $i_p = i_v \cdot I_M / I_Q$
Початки реформи	Показники моделі на початок реформ стабілізації економіки				
1-й	1,016	0,966	0,034	1,267	1,1551
4-й	1,016	0,969	0,031	1,155	1,1015
7-й	1,016	0,972	0,028	1,043	0,9978
	Граничне зростання оборотності і зниження приросту грошей. Щорічне зростання цін 0,9978, тому що приріст грошової маси $0,972 \cdot 1,043 = 1,013$, як і вартість продукту $1,016 \cdot 0,9978 = 1,013$.				

тому що зниження відсоткової ставки вплинуло на зростання обсягу фінансових інвестицій, що дало можливість збільшити впровадження реальних інвестицій. Звісно, це не означає, що приріст фізичного обсягу продукту буде незмінний. Він зростатиме від приросту реальних інвестицій.

З параметрів економіки Львівської області відомі розраховані за офіційною статистикою середньорічне зростання $I_Q=1,016$ та $i_p=1,1551$. Невідомі лише параметри «накопичувально-дефляційної моделі» $I_Q = i_p \times d / (1-d)$ [3, с. 132-147], тобто норми нагромадження d і споживання $(1-d)$. Оскільки пропорції норми накопичення і норми нагромадження співвідносяться у відсотках від 1 до 100, то для розрахунків потрібно тренди фізичного обсягу продукту і ціни перевести у відсотки: $I_Q=1,6\%$, $i_p=15,51\%$. Підставляючи значення трендів у модель, отримуємо: $1,6 I_Q = 15,51 i_p \times d / (1-d)$. Методом порівняльних підстановок у межах 1:100 знаходимо фактичні пропорції норми споживання і норми нагромадження у Львівській області, за яких отримані фактичні тренди фізичного обсягу продукту і ціни одиниці продукту: $d=9,4\%$, $(1-d)=90,6\%$. Тоді модель з фактичними нормами розподілу доходу Львівської області матиме вигляд:

$$1,6 I_Q = 15,51 i_p \times 9,4 d / 90,6 (1-d).$$

Норма накопичення дуже низька, що впливає на низькі темпи приросту фізичного обсягу продукту. Завдання регуляторів полягає в тому, щоби на фінансовому ринку знижувати відсоткові ставки, це викличе зростання оборотності грошей, кількості фінансового капіталу, кількості інвестицій і створення передумов для збільшення норми накопичення та зниження норми споживання задля зростання фізичного обсягу продукту:

- початкова норма накопичення: $9,4 d \text{ Ч } 15,51 i_p / 90,6 (1-d) = 1,609 I_Q$;
- процес зростання інвестицій: $11,4 d \text{ Ч } 13,51 i_p / 88,6 (1-d) = 1,738 I_Q$;
- гранична віддача інвестицій: $13,4 d \text{ Ч } 11,51 i_p / 86,6 (1-d) = 1,780 I_Q$;
- гранична норма накопичення: $20,4 d \text{ Ч } 4,51 i_p / 79,6 (1-d) = 1,155 I_Q$.

Зазначимо, що зниження норми споживання зовсім не впливатиме на зниження реального споживання. Річ у тому, що зростатиме маса натурального продукту і знижуватиметься ціна. Це викличе зростання як номінальних, так і реальних доходів, що навіть підвищуватиме рівень реального споживання.

Звісно, це потребує великих капіталовкладень і надійного контролю за цільовим використанням коштів. Процес регулювання за наведеною концепцією доцільно розпочати з надання перспективному виробничому проекту, наприклад випуску новітнього львівського трамваю, статусу «підприємства пріоритетного розвитку» з пільговими (зниженими) ставками кредитування і оподаткування. Враховуючи коефіцієнт залишкової вартості основного капіталу 0,45-0,60, норми матеріальних затрат 0,40-0,70, норми рентабельності $-0,05$, $+0,05$, відсоткових ставок 10-30%, потребу фінансування власних новаційних технологій, підвищення експортного потенціалу, імпортозаміщення і пошуку ринків збуту на кожний пункт зростання оборотності грошей і припливу інвестицій. Для зростання приросту маси натурального продукту і зниження приросту маси грошей необхідно для економіки області близько 3 млрд грн, або 250 млн дол. США. Для підприємства середньої потужності потрібно близько 300 млн. грн., або 25 млн дол США. Проте таку програму варто розробити і планомірно реалізовувати. Вона здатна дати високий ефект. Питання тільки у розумінні важливості застосування «накопичувально-дефляційної моделі» регулювання стабілізації і рівноваги ринків і економіки з боку регіональної і центральної влади щодо прозорості та відкритості руху грошових і інших ресурсів.

Децентралізація управління і передача фінансово-інвестиційних і виробничих повноважень від уряду України до органів місцевого управління є одним з важливих принципів функціонування ринкової економіки. Львівська область отримала фінансово-інвестиційні інструменти формування дохідної частини

бюджетів усіх рівнів і здійснення інвестицій у пріоритетні сектори економіки. Важливо лише відійти від роками нагромаджених стереотипів мислення, що міністерства уряду України мають забезпечувати регіони і населенні пункти необхідними грошовими та інвестиційними ресурсами. В умовах ринку його суб'єкти (підприємства, адміністративні території) самі планують свої доходи і витрати і забезпечують свою фінансово-виробничу самодостатність. Територіальні органи влади мають дотримуватися ринкового принципу: податки платять усі – громадяни, підприємства, організації, що володіють майном, отримують доходи. Інша справа – податкові норми. Вони мають бути диференційовані щодо рівня доходів і їх характеру. Видатки у Львівській області великі: це утримання охорони здоров'я, освіти, доріг, комунальної інфраструктури. Водночас децентралізація дає можливості формувати необхідні доходи бюджетів, щоби фінансувати не лише бюджетні установи, але й розвиток виробничого підприємництва. Для цього важливо запустити в області тезу: доходи потрібно заробляти.

Список використаних джерел

1. Алейнікова О. В. Стратегія макроекономічного регулювання конкурентоспроможності національної економіки / О. В. Алейнікова // Економіка та держава. – 2014. – №7. – С. 32-36.
2. Долишній М. І. Регіональна політика на рубежі ХХ-ХХІ століть: нові пріоритети : [монографія] / М. І. Долишній. – К. : Наукова думка, 2006. – 511 с.
3. Заблоцький М. Б. Балансова фінансово-ринкова регулятивна система: механізм синхронізації трендів грошової пропозиції і натурального продукту / М. Б. Заблоцький // Регіональна економіка. – 2014. – №2 (72). – С. 132-147.
4. Захарченко В. І. Трансформаційні процеси у промислових територіальних системах України: [монографія] / В. І. Захарченко. – Вінниця : Гіпаніс, 2004. – 547 с.
5. Ішук С. О. Теоретико-методичні засади оцінювання інвестиційної привабливості регіону / С. О. Ішук // Соціально-економічні проблеми сучасного періоду України. Інвестиційна привабливість регіону та механізми її забезпечення : [зб. наук. пр.]. – Вип. 3 (83) / НАН України. Ін-т регіональних досліджень. – Львів, 2010. – С. 3-11.
6. Козоріз М. А. Напрями модернізації механізмів реалізації державної політики регіонального розвитку в Україні / М. А. Козоріз // Регіональна економіка. – 2013. – №2 (68). – С. 52-61.
7. Копилук О. І. Диспропорції монетарного регулювання в Україні в умовах євроінтеграції та шляхи їх подолання / О. І. Копилук, У. М. Ніконенко // Соціально-економічні проблеми сучасного періоду України. Управління активами регіону на основі їх капіталізації: зб. наук. пр. – 2009. – Вип. 3. – С. 13-18.
8. Лукінов І. І. Економічні трансформації : [монографія] / І. І. Лукінов. – К. : Інститут економіки НАН України, 1997. – 455 с.
9. Мусатова Г. А. Шляхи залучення фінансових ресурсів у розвиток реального сектору економіки / Г. А. Мусатова, О. В. Бабире // Економіка та держава. – 2014. – №6. – С. 131-134.
10. Статистичний щорічник Львівської області за 2013 рік / за ред. С. І. Зимовної. – Ч. 1. – Львів, 2014. – 365 с.
11. Статистичний щорічник України за 2012 рік / за ред. О. Г. Осауленка. – К. : ТОВ «Август Трейд», 2013. – 552 с.

References

1. Aleynikova, O. V. (2014). Stratehiya makroekonomichnoho rehulyuvannya konkurentospromozhnosti natsional'noyi ekonomiky [The strategy of macroeconomic regulation competitiveness of the national economy]. *Ekonomika ta derzhava – Economy and State*, 7, 32-36. [in Ukrainian].
2. Dolishniy, M. I. (2006). *Rehional'na polityka na rubezhi XX-XXI stolit'*: novi priorytety [Regional Policy at the Turn of XX and XXI Centuries: New Priorities]. Kyiv: Naukova Dumka, 512 p. [in Ukrainian].
3. Zablotskyu, M. B. (2014). The carrying financial market regulatory system: a mechanism for synchronizing trends in money supply and natural product [Balansova finansovo-rynkova rehulyatyvna sistema: mekhanizm synkhrinizatsiyi trendiv hroshovoyi propozyzysiyi i natural'noho produktu]. *Rehional'na ekonomika – Regional Economy*, 72 (2), 132-147. [in Ukrainian].
4. Zakharchenko, V. I. (2004). *Transformatsiyni protsesy u promyslovykh terytorial'nykh systemakh Ukrainy* [Transformation processes in industrial territorial systems of Ukraine]. Vinnytsya, Hypanis. [in Ukrainian].
5. Ishchuk, S. O. (2010). Teoretyko-metodychni zasady otsynuyuvannya investytsiynoyi pryvablyvosti rehionu [Theoretical and methodical bases for evaluating investment attractiveness of the region]. In Y. I. Boyko (Ed.), *Sotsial'no-ekonomichni problemy suchasnoho periodu Ukrainy* [Socio-Economic Problems of the Modern Period of Ukraine]: Vol. 83(3). *Investytsiyna pryvablyvist' rehionu ta mekhanizmy yiyi zabezpechennya* [Investment attractiveness of the region and mechanisms of its ensuring] (pp. 3-11). Lviv: Institute of Regional Research of the NAS of Ukraine. [in Ukrainian].

6. Kozoriz, M. A. (2013). Napryamy modernizatsiyi mekhanizmiv realizatsiyi derzhavnoyi polityky rehional'noho rozvytku v Ukraini [Directions of modernization mechanisms for implementing of the state policy of regional development in Ukraine]. *Rehional'na ekonomika – Regional Economy*, 68 (2), 52-61. [in Ukrainian].
7. Kopylyuk, O. I., & Nikonenko, U. M. (2009). Dysproportsiyi monetarnoho rehulyuvannya v Ukraini v umovakh yevrointehratsiyi ta shlyakhy yikh podolannya [Disproportions of monetary regulation in Ukraine in terms of European integration and ways of their overcoming]. In Y. I. Boyko (Ed.), *Sotsial'no-ekonomichni problemy suchasnoho periodu Ukrainy [Socio-Economic Problems of the Modern Period of Ukraine]: Vol. 77(3). Upravlinnya aktyvamy rehionu na osnovi yikh kapitalizatsiyi [Assets management of the region on the basis of their capitalization]* (pp. 13-18). Lviv: Institute of Regional Research of the NAS of Ukraine. [in Ukrainian].
8. Lukinov, I. I. (1997). *Ekonomichni transformatsiyi [Economic transformations]*. Kyiv: Institute of Economics of the NAS of Ukraine [in Ukrainian].
9. Musatova, H. A., & Babyre, O. V. (2014). Shlyakhy zaluchennya finansovykh resursiv u rozvytok real'noho sektoru ekonomiky [Ways of involvement of financial resources to the development of the real sector of economy]. *Ekonomika ta derzhava – Economy and State*, 6, 131-134. [in Ukrainian].
10. Main Department of Statistics in Lviv Region (2014). *Statystychnyy shchorichnyk L'vivs'koyi oblasti za 2013 rik [Statistical Yearbook of the Lviv Region for 2013]* (Vols. 1-2). Lviv, Vol. 1. [in Ukrainian].
11. State Statistics Service of Ukraine (2013). *Statystychnyy shchorichnyk Ukrainy za 2012 rik [Statistical Yearbook of Ukraine for 2012]*. Kyiv. [in Ukrainian].

Zablotsky M. B. Decentralization and regulation of balance and stabilization of economy of the region (an example of Lviv region).

The problems of imbalance of economy of Ukraine regions and methodological approaches to the formation of balance, stabilization and growth are considered. The principles of governance decentralization and regulation of balance of regional economy by local authorities on the basis of market economy are grounded. The main principles of decentralization of economic governance are: firstly, transfer some of management financial and industrial powers from the center to the region; secondly, the region should assume functions of mobilizing of funds for balancing revenues with expenditures; thirdly, making of investments in the economic sphere of the region for optimization of proportions of production, income and consumption. Regional demand for money and regional supply of the natural product as main parameters of balanced economy equation are presented in basis of the model of balance of the economy and functions of major regulators of the region. The dynamics of demand volume for money and supply of the natural product and calculation of real parameters of unbalanced regional economy are estimated on an example of the Lviv region. The information base for the region regulators are key quotient-resulting variables of the model of the region economy $Q_p = vM$ and of its dynamic form $IQ \cdot ip = iv \cdot IM$, where IQ – index of physical product volume, ip – index of product unit price, iv – index of money turnover, IM – index of monetary income volume in the region. Average annual indices of quotient-resulting variables make possible to present the actual condition of the economy of the Lviv region in the form of model: $1,016 IQ \cdot 1,1551ip : 0,966iv \cdot 1,267IM$. The model characterizes a high level of imbalance of financial, commodity markets and the economy, which is accompanied with high price increase – 15.5% annually, demand for money – 26.7% due to a very low rate of growth of the physical volume of product in the manufacturing sectors of economy of the region – 1.6%. The annual decrease in money turnover by 3,4% ($1,000 - 0,966$) shows a decline in purchasing power of population, creditworthiness of enterprises caused by low-income and profits of enterprises and high inflation level. The growth in circulation of money brings unreal but inflationary revenues and profits. Taking into account the above-mentioned arguments, the dynamics of economy of the Lviv region can be represented by the inequality: $IQ < IM < IM/ip$, which not meet the requirements of balance of the economy: $IM = IM/ip = IQ$. The organizational, administrative and financial investment measures of economic stabilization are proposed. The mechanism of change the model parameters in the process of reduction of interest rates and the growth of money turnover and their impact on price stabilization in process of achieving of marginal rate of accumulation of investments is presented.

Key words: decentralization, regional economy, demand for money, supply of the natural product, balance of the economy, interest rate, money turnover, the rate of accumulation.

Заблоцький Мар'ян Богданович – кандидат економічних наук, фінансово-економічний аналітик Української аграрної асоціації (e-mail: m.zablotsky@gmail.com).

Zablotsky Maryan Bohdanovych – Ph.D. in Economics, Finance and Economics Analyst of the Ukrainian Agrarian Association (e-mail: m.zablotsky@gmail.com).

Надійшло 23.02.2015 р.